Rozhovor s docentem RNDr. Václavem Zieglerem, CSc.

O současných změnách klimatu a jak k nim dochází

• V poslední době se hodně píše nejen v odborném tisku, ale i v tisku běžném o tzv. Milankovičových cyklech. Co to vlastně je?

Pochopitelně, že vím, oč se jedná. Pokusím se velmi zjednodušeně je přiblížit.

Ano, dnes se o nich mluví zejména v souvislosti se současnými změnami klimatu, i když mnozí je vidí ve stoupajícím množství oxidu uhličitého v atmosféře. Řekl bych, že je to nedostatek našeho školství i absence závazných osnov, neboť pojem *Milankovičovy cykly* je znám více než sto let a jde o věc velmi závažnou, neboť souvisí s dobami ledovými, z nichž zatím poslední skončila poměrně nedávno (z hlediska historie Země), tedy před pouhými 12 tisíci roky.

Jde o cyklické střídání klimatických změn, které ve čtvrtohorách způsobilo časté, velmi dynamické změny klimatu. Ty se odrazily v charakteru usazených hornin i v odpovídajících změnách ekosystémů živé přírody. Pro ilustraci uveďme, že zatímco v dobách ledových se průměrné roční teploty ve střední Evropě, tedy i v naší vlasti, pohybovaly jen okolo 0 °C a někdy i méně, v dobách meziledových dosahovaly hodnot, také ve střední Evropě, 10–15 °C ročního průměru. V současné době je zde průměrná roční teplota mezi 8–9 °C. A i vlhkost zde byla větší.

Příčinami těchto změn klimatu se zabýval srbský astrofyzik, geolog a geofyzik Milutin Milankovič a sta-

torů. Za použití těchto metod se podařilo vědcům definovat pět hlavních a další řadu menších dob ledových a samozřejmě i doby meziledové.

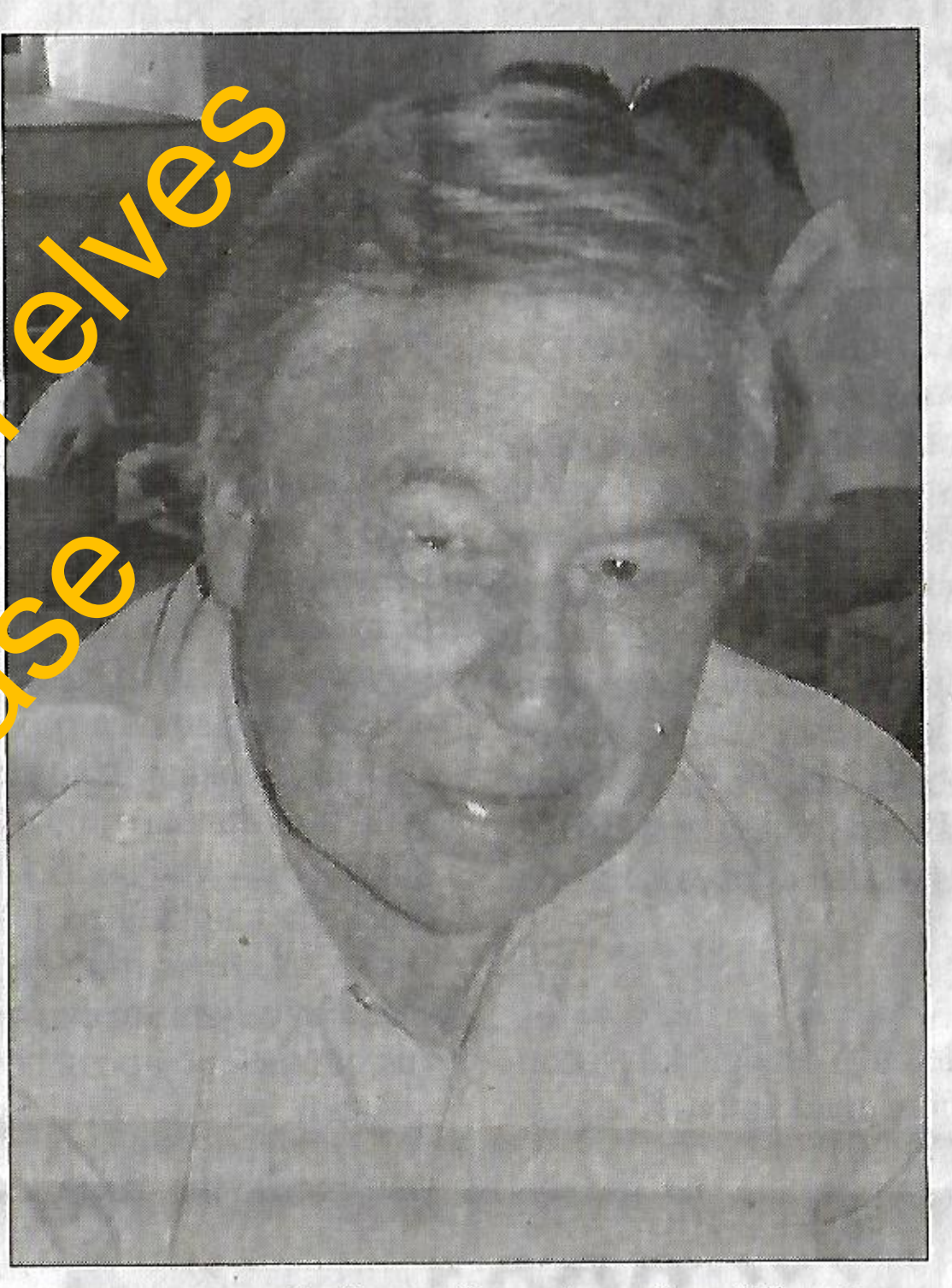
Jedním z těch, kteří patřili mezi hlavní výzkumníky čtvrtohor, byl i Čech Vojen Ložek, který v loňském roce zesnul.

• A zabývá se dnes někdo odpovědně těmito cykly? A pokud ano, proč s výsledky, byť třeba velmi zjednodušenými, není seznamována veřejnost?

Těmito otázkami se vědci, především astronomové a geofyzici, samozřejmě zabývají. Jsou předmětem výzkumu kosmických agentur USA, Ruska (předtím SSSR), Číny a dalších zemí a na rozdíl od jiných problémů, na nichž svým způsobem závisí osud lidstva, tyto agentury spolupracují. Rozhodující krok udělala americká agentury NASA, která v roce 1958 poprvé zpozorovala změny v oběžné dráze Země kolem Slunce a změny sklonu zemské osy. Obě tato pozorování jsou s největší pravděpodobností zodpovědná za to, co dnešní klimatologové nazývají »oteplováním« (nebo v závislosti na jejich agendě »změnou klimatu« – jelikož někde dochází také k ochlazování). Musíme si také uvědomit jednu zcela zásadní věc, a to, že změny, které se odehrávají v planetárních modelech počasí, jsou zcela přirozené a normální. Také si musíme říci, že na tyto změny nemá člověk vůbec žádný vliv, ale také nemá možnost jim jakkoliv zabránit.

citě 0,017 je Země o pět milionů kilometrů blíže Slunci než za odsluní, aféliu, čili asi tři procenta průměrné vzdálenosti. Za masivní změny vzdálenosti, ke které dochází mezi Zemí a Sluncem v závislosti na tom, zda je v perihéliu (přísluní) nebo aféliu (odsluní), dochází k většímu či menšímu přísunu sluneční energie, což se také projevuje na zemském povrchu.

Co se týče sklonu zemské osy či jeho změny, je důležité, do jaké míry se může Země z ní vychylovat, jakož i ze směru své rotace. Při vyšším náklonu osy se roční období na Zemi stávají mnohem extrémnější, zatímco při nižším náklonu osy se stávají mnohem mírnějšími.

Eldariel - Czech elves database

Podobná situace existuje u osy zemské rotace, která v závislosti na tom, která polokoule směřuje v perihéliu ke Slunci, může velice ovlivňovat sezónní extrémy mezi oběma polokoulemi. Na základě těchto různých proměnných Milankovič dokázal přijít s komplexním matematickým modelem, který dokáže zpětně v čase počítat teploty povrchu Země.

Klima na Zemi se měnilo vždy, a nejen ve čtvrtohorách. Mnohé změny v klimatu Země, jež geologové zjišťují z pradávných usazenin, o tom vypovídají. Vtip je, že tehdy

Ovšem výrazné změny klimatu – to už je něco jiného. Za ochlazení se mohou opakovaně posouvat klimatická pásma. Když rostou ledovce od severu k jihu, nastávají pod nimi ve směru východ-západ kontinentální podmínky, čili podmínky chladné a suché. Když ledovce ustupují, mění se klima na klima atlantické, čili teplé a vlhké. S tím souvisí i kolísání hladiny světového oceánu. Tehdy se mění konfigurace pevnin, pevniny rostou na úkor moří (např. za poslední doby ledové byly Britské ostrovy spojeny s Evropou) a pod

lo ke kratším výkyvům (v řádu desítek až stovek let) chladnějším a teplejším, které označujeme jako cykly III. řádu. Byli to právě čeští vědci, archeologové, geologové i botanici a zoologové, kteří tyto cykly rozpoznali a definovali je.

• A co tedy člověk? Jak ten se podílí na změnách klimatu? A podílí se vůbec?

Ale podílí. Člověk je vůbec důležitý geologický i biologický činitel, jenže jeho činnost nelze ve vztahu ke změnám klimatu nějakým způsobem přehánět. Víme, že rozhodně nemá vliv na kosmické záležitosti, ale ani na změny mořských proudů či pohyb pevnin. Svým způsobem přispívá k pomalému zvyšování oxidu uhličitého v ovzduší jak tím, že ho nějakým způsobem uvolňuje z hornin, zemních olejů a plynů, tak i špatným hospodařením v krajině, tj. v lesním hospodářství (kácení lesů, mniška, kůrovec i nedobrou péčí o les a jeho obnovu), v polním hospodaření (tj. velké a jednotvárné plochy polí, rušení mezí, remízů a vůbec zeleně v krajině), nesmyslnou a přehnanou výstavbou a zabíráním úrodné půdy i půdy lesní a ostatní jen pro své potěšení a hlavně zisk a nedostatečnou výukou a osvětou, leteckou dopravou, nadměrnou migrací i automobilovou dopravou a nesprávným využíváním přírodních zdrojů. Za vším lze, při lidské činnosti, najít touhu po zisku. Od počátku jeho existence.

Pokud jde o ovzduší, může člověk tu a tam ovlivnit místní podmínky,

novil střídání tzv. cyklů chladného a teplého klimatu, které právě po tomto objeviteli nesou jméno. Příčiny, které způsobují v intervalech desítek až stovek tisíců let změny klimatu, objevil Milankovič v těchto vesmírných faktorech: v excentricitě, čili v postavení Země na své oběžné dráze vůči Slunci, v intervalech asi 41 tisíc let a ve změnách precese rotační osy Země, což jsou změny úhlu sklonu zemské osy v intervalech 19 tisíc až 23 tisíc let. Dalšími faktory jsou pak proměnlivá aktivita slunečního záření a ozáření Země (například vlivem kosmického prachu), změny pohybu mořských proudů, výšek horských masivů a poloha (konfigurace) pevnin v závislosti na paleogeografických poměrech a také proměnlivá koncentrace oxidu uhličitého v ovzduší a samozřejmě vzájemné kombinace všech těchto fak-

Určité výsledky jsou pochopitelně zveřejňovány. V množství dalších informací se však bohužel ztrácejí.

• Nejsem odborník, a naši čtenáři jistě ve své většině také ne. Proto prosím o vysvětlení pojmů excentricita a precese ve vztahu ke změnám klimatu…

Milankovičova teorie dokazuje, že největší vliv na měnící se modely klimatu na Zemi mají výkyvy slunečního záření v závislosti na ročních obdobích a zeměpisné šířce, které dopadá na Zemi rozdílnými způsoby a v rozdílných časech. Ta se ovšem s obíháním kolem Slunce mění. Jsou momenty, kdy poloha Země má excentricitu (česky vychýlení) vůči Slunci blízkou nule, ale nastávají období, kdy se excentricita zvětšuje až na maximálních 0,07, což je v kosmických rozměrech docela hodně. Při současné excentri-

na to člověk žádný vliv neměl, protože tu prostě nebyl, a ani dnes na kosmické záležitosti vliv mít nemůže. Což je vlastně velmi dobře!

• A co teplotní výkyvy, kolísání hladiny světového oceánu a další? Jaké ty mají vliv na změny klimatu?

Jednorázové změny klimatu, trvající řádově roky, velký vliv na změnu klimatu nemají, i když člověku se to zdá někdy nepřekonatelné. Dva měsíce neprší, hrůza! Nebo je deštivé jaro, zase hrůza a katastrofa, že zemědělci žádají o dotace. Ano, v lidském životě to hrůza může být, neboť nebude úroda, bude hlad, zvednou se ceny a mnozí z nás si nebudou moci koupit ani základní potraviny. To by měla řešit právě lidská společnost a hlavně na úkor těch, co si při tom mastí kapsy. Ale v přírodě, či dokonce v historii Země to neznamená téměř nic.

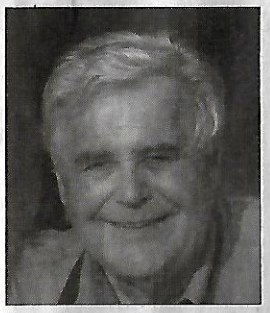
tíhou ledovců klesá pevnina, aby na druhé straně kontinentu byla vyzdvižena. Mění se výrazně zemský reliéf vlivem intenzivního rozrušování hornin na jednom místě a na druhém se nové usazené horniny hromadí.

Na základě těchto poznatků objevili vědci tři různé řády klimatických cyklů. Za cyklů I. řádu s intervaly okolo 100 tisíce let (tyto intervaly zahrnují celé doby ledové a meziledové, čili glaciály a interglaciály) rozšiřování kontinentálních i horských ledovců a naproti tomu s jejich ústupem v dobách meziledových. Za cyklů II. řádu, jejichž trvání se odhaduje na jednotky až desítky tisíc let, za nichž docházelo k vrcholům zalednění (stadiály) a k teplejším obdobím (interstadiály), ve kterých byly příznivější podmínky pro vznik půd a stepní a lesní vegetace. Ale i ve stadiálech a interstadiálech docháze-

ale jak již jsem řekl, neovlivní kosmické vlivy a vlivy závisející na zemském tělese (pohyb kontinentů, mořské proudy atd.), takže se i při přehnané úzkostlivosti, ke které vybízejí některé strany, hnutí i jednotlivci (a zase za tím lze vidět snahu po zisku pro nemnohé), dočkáme třeba nové doby ledové či změny klimatického pásma ve směru k jihu.

Spíše bychom si měli, my lidé, prodloužit existenci svého společenstva na planetě tím, že se budeme snažit dohodnout, že nebudeme hledat nepřítele za každou cenu, že budeme respektovat jednotlivé státy, národy, národnosti, ale i kmeny a osady, a to se vším všudy, aniž bychom si uzurpovali právo na to, že život jedné lidské skupiny je správnější než té druhé, a nevnucovali ho jiným. Kolaloka není zákon.

Jaroslav KOJZAR

Hrdinové na Dukle

Je to již 77 let. Poslední pamětníci krvavých bojů na Dukle odcházejí do nebes hrdinů. Co říká dnešnímu studentovi pojem Dukla? Možná, že si vzpomene na tu dejvickou fotbalovou Duklu. Nezlobme se na něj… Dějiny udělaly kotrmelec a tak 6. října jsme si zcela v tichosti připomněli 77. výročí vyvrcholení bojů 1. československého armádního sboru na Dukle.

Naši hrdinové od Sokolova, Kyjeva, se probojovali k hranicím své vlasti. Toho dne začala cesta naší svobody. Přicházelo účtování. Šestého října 1944 naši vojáci vstoupili na půdu své vlasti.

Ještě v nedávné minulosti tento den byl pro nás svátkem, slaven jako *Den československé armády*. Vzpomínám si, že i my starší, ještě jako

školáci, jsme si tento den připomínali návštěvou filmového představení, nebo vojenského muzea. Noviny v ten den byly plné historických připomínek a rozhovorů s pamětníky těchto bojů. V našich očích to byli hrdinové, přinášeli své vlasti oběti největší. Jejich činy i oběti nemohly být zapomenuty.

Před 77 lety se vojáci 1. československého armádního sboru probojovali přes Karpaty na pomoc Slovenskému národnímu povstání. Karpaty v podzimním období byly plné deště a bláta, každý metr cesty vpřed znamenal i smrt. Šestého října 1944 vstoupil 1. československý armádní sbor na československou půdu. Den, který byl tolik očekávaný. Vlály československé vlajky, nad Karpaty zněla naše hymna, přesto i v těchto okamžicích slávy a radosti přicházela smrt. Pár metrů od hranice zahynul generál Vedral Sázavský, tak jako další

tisíce hrdinů padl na této cestě za svobodou. Tam všude umírali naši hrdinové, kteří napravovali mnichovskou zradu západních spojenců. Na Dukle umírali Češi, Slováci, volyňští Češi, Rusíni, tak jako tisíce vojáků Rudé armády.

Před 77 lety první slovenské vesnice a města vítaly své osvoboditele. První československý armádní sbor právě na Dukle začal svou cestu za osvobozením celé své vlasti. Celý národ prožíval jejich bojovou cestu. Není tajemstvím, že Slovenské národní povstání bylo jistou očistou slovenského národa za válečnou kolaboraci Slovenska. Proto se příliš nepřipomíná skutečnost, že Slovensko se zúčastnilo v roce 1941 po boku Hitlera vojenského tažení proti SSSR. I tato slovenská agrese patří do našich dějin.

V posledních letech se doba velice změnila, hrdinství našich vojáků na východní frontě se příliš nepřipomíná. A pokud se to stane, tak je to vždy s mnoha otazníky. Dokonce kádrujeme hrdiny i v tom jejich zapomenutém hrobě… Závistivě pokukujeme po těch cizích. Ty vlastní hrdiny kácíme. Kolik toho o krvavé Dukle ví dnešní student?

Na Dukle padlo 1800 našich vojáků, ale i 19 tisíc sovětských hrdinů, kolik zoufalých matek a otců zůstalo za nimi, jejich hroby lemují tuto cestu svobody. Slovo *svoboda* se stalo symbolem. Však jejich velitel osudem dostal jméno Svoboda. Legionář, hrdina obou světových válek, generál Ludvík Svoboda. Dnes si jeho paměti už nekoupíte, dokonce ani v knihovně si je nepřečtete. Jeho rodina za odboj tvrdě zaplatila. Jeho syn Miroslav byl umučen v koncentračním táboře… Ví to náš student?

Dukla není jen fotbalová jedenáctka, jsou to i tisíce padlých hrdinů na Dukle.

Přemysl VOTAVA

NA AKTUÁLNÍ TÉMA

Eldaniel - Czech elves database

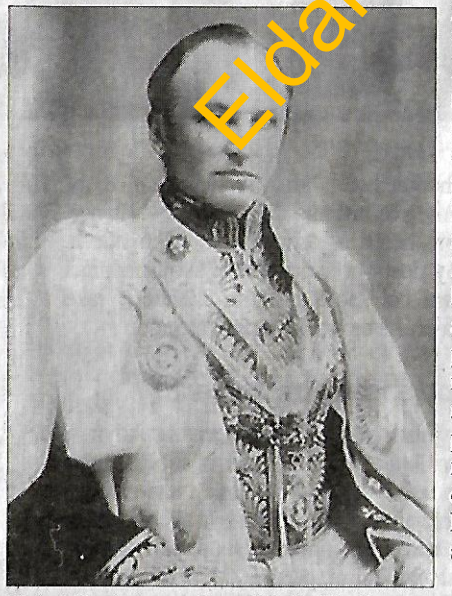

Kto okupoval územie, ktoré patrilo k Poľsku

Dňa 17. 9. tohto roku uplynulo 82 rokov od údajného napadnutia Poľska bývalým ZSSR, ako tvrdia dnešní pseudohistorici a naše prozápadné média. Pakt Molotov-Ribbentrop doplňujem historickými faktami o tejto udalosti. Aj v danom prípade ide o goebbelsovskú taktiku zo strany dnešných médií, kedy stokrát opakovaná lož sa stáva pravdou. Aby sme vedeli posúdiť, kde je skutočná pravda, musíme sa vrátiť do histórie.

Na tomto území, ktoré po prepadnutí Poľska Nemeckom obsadil ZSSR, už po celé stáročia navzájom bojovali poľské kniežatstva s ruskými a toto územie prechádzalo spod nadvlády jedných k druhým podľa momentálnej situácie. Samozrejme, že aj obyvateľstvo na tomto území sa navzájom miešalo a s ním aj vzájomná nenávisť jedných voči druhým. Za cárskeho Ruska s definitívnou platnosťou toto územie už patrilo pod neho, hoci Poliaci o neho nikdy nestratili záujem.

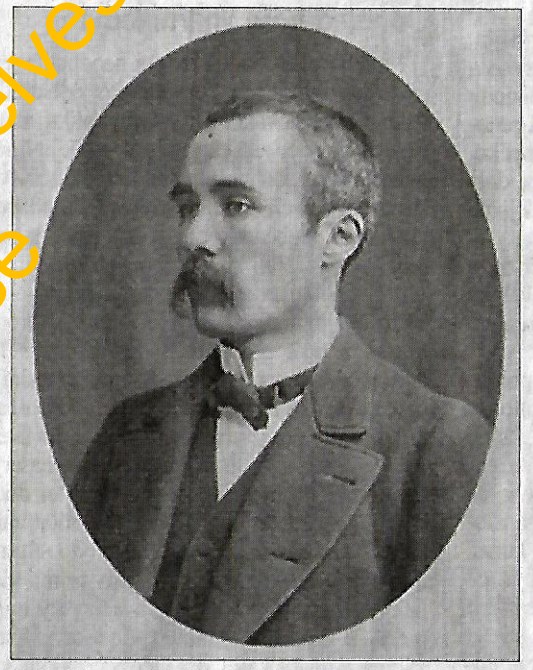
V priebehu I. svetovej vojny Poliaci spoločne s cisárskym Nemeckom sa ho znovu pokúšali anektovať, čo sa im aj čiastočne podarilo. Po vypuknutí VOSR sovietski boľševici zostali pred ťažkou úlohou. Bojovať proti svojim nepriateľom na dvoch frontoch – proti bielogvardejcom a aj proti cisárskemu Nemecku a jeho spojencovi Poľsku a padnúť, alebo uzavrieť separátny mier na západe svojej krajiny a plne sa venovať iba vnútornému nepriateľovi – bielogvardejcom, ktorým však celé obdobie až do roku 1922 výdatne pomáhali západne mocnosti. Preto v marci 1918 bol podpísaný Brest-litovský mier, ale ešte v roku 1920 v priebehu občianskej vojny zahájila poľská armáda vedená Pilsudským vojenské ťaženie, pri ktorom sa zmocnila časti Bieloruska a západnej Ukrajiny.

Britský ministr zahraničí G. N. Curzon

Keďže o toto územie sa začali viesť medzinárodné spory, preto v roku 1921 v lotyšskej Rige sa zišla mierová konferencia, ktorá mala s definitívnou platnosťou rozhodnúť o konečných hraniciach ZSSR a teda o tomto území. Túto konferenciu viedol britský minister zahraničných veci Curzon s francúzskym ministerským predsedom Clemenceauem – obaja zúriví antikomunisti. Pred samotnou konferenciou boli na toto územie vyslaní pozorovatelia, ktorí skúmali reč, zvyky tamojšieho obyvateľstva. Na základe etnografických údajov z tohto územia boli stanovené konečné hranice ZSSR, ktoré súhlasili s hranicami po II. svetovej vojne – teda aj s územím, ktoré údajne mal ZSSR protiprávne anektovať. Je zaujímavé aj to, že zástupcovia ZSSR na tejto konferencii nebolí vôbec prítomní, takže ju nemali možnosť ako ovplyvniť.

Táto sporná otázka padla aj neskôr na Jaltskej konferencii. Vtedy zo strany anglickej delegácie padla námietka, či je oprávnená požiadavka Stalina, aby si po vojne ponechal územie, ktoré obsadil po napadnutí Poľska Nemeckom. Vtedy Stalin uviedol, že túto hranicu ZSSR definitívne stanovili Curzon a Clemenceau a či anglická strana po ňom požaduje, aby bol horší národovec a vlastenec ako títo dvaja, ktorí o nej rozhodli. Napriek tomu, že Poliaci toto územie si neoprávnene anektovali na úkor Ruska, Stalin navrhol, aby Poliaci dostali za to ako náhradu časť územia od Nemcov až po západnú Nisu, s čím ako americká, tak aj anglická strana súhlasili.

Britský premiér G. B. Clemenceau

FOTO – Wikipedia.org (2)

Poľsko pred 2. svet. vojnou nebolo žiaden mierumilovný štát. Ako je známe po rozpade ČSR okupovalo severné časti Čiech a Slovenska, ale ani to mu nestačilo. V januári 1939 minister zahraničných veci Poľska Beck pri rokovaniach v Berlíne vyhlásil, že Poľsko znovu aktívne pomôže Nemecku v boji proti vtedajšiemu ZSSR a za túto »pomoc« poľská strana žiadala »skromnú korisť« – ďalšiu časť západnej Ukrajiny, časť Bieloruska a prístup k Čiernemu moru. Samozrejme Hitler túto veľkorysú ponuku zo strany Poľska neakceptoval z dôvodov, že v prípade víťazstva, o ktorom bol pevne presvedčený, sa nemienil deliť o korisť z nikým iným, naviac do svojej »veľkonemeckej ríše« počítal aj s územím Poľska a napokon v prípade, že Poľsko bude vystupovať ako jeho spojenec, nemohol by plne realizovať svoj plán o vyhladení židov na jeho území.

Taktiež je faktom, že na tomto území vznikol zárodok banderovského hnutia, pretože poľské vedenie štátu na tomto okupovanom území sa správalo k pôvodnému obyvateľstvu ako ku menejcenným, a preto prívrženci Banderu sa snažili spod nadvlády Poľska za každú cenu oslobodiť. Následky brutálnych masakrov ako zo strany banderovcov, tak aj zo strany Poliakov vo Volynskej oblasti sú dostatočne známe.

Je tiež podstatné, že ak by vtedajší ZSSR v tom čase nebol späť pripojil toto územie k sebe, boli by Nemci po prepadne Poľska sa zastavili na tejto »curzonovej línii« a ponechali by toto sporné územie bez povšimnutia? Každému súdnemu človeku je jasné, že toto územie by bolo taktiež obsadené a boli by na tomto území robené také čistky ako na ostatnom území Poľska a ako to vykonávali neskôr po jeho obsadení po prepadnutí ZSSR. Takže na tomto území tamojší obyvatelia boli aspoň po dobu dvoch rokov ušetrení besnenia nacistov.

Slavomír GREGA, Košice

Eldariel - Czech elves database

Malé Bronowice 1939

I když se dnes v souvislosti s povrchovým dolem a elektrárnou v Turówu znovu oživují problémy česko–polských vztahů (zbytečně!), zůstaňme historickými optimisty.

Krakovský konzul V. Znojemský a vicekonzul dr. V. Henzl po vzniku protektorátu Čechy a Morava zůstali vlastenci. Poskytli azyl Čechům a Slovákům odhodlaným bránit ČSR i za hranicemi. Část budoucích vojáků se podařilo repatriovat z Polska do Francie a další zatím soustředit v táboře v Malých Bronowicích tehdy u Krakova.

Prvním velitelem dobrovolníků byl npor. Jiří Král. (Zahynul ve vzdušném souboji nad Francií.) Později ho vystřídal hodnostně vyšší pplk. Ludvík Svoboda. Polská vojenská správa přidělila čs. dobrovolníkům 30. června 1939 bývalý tábor pracovní služby. Šlo o řadu dřevěných baráků seskupených do čtverce na velkém oploceném pozemku. Pamatovaly Velkou válku a jako kuriozitu lze uvést, že je stavěli čeští vojáci z rakousko-uherské armády. Dobrovolníci se stěhovali do »kasáren« 6. července 1939 na svátek mistra Jana Husa. Zásobování si vzala na starost polská armáda.

Pod velením pplk. Ludvíka Svobody začal vojenský režim. V té době pomohla i firma Baťa, která darovala velké množství obuvi. Vše se pochopitelně změnilo, když fašistické Německo napadlo Polsko. Tzv. Československý legion se přestěhoval na východ do Leśné na sovětských hranicích. Byl fakticky první československou jednotkou v zahraničí.

Dnes jsou Malé Bronowice předměstím Krakova. Je velmi potěšitelné, že Poláci na existenci čs. vojenského tábora nezapomněli. V jedné velké proluce ve čtvrti Bronowice je památník. Text obsáhle vysvětluje histori čs. kasáren. Plán celého komplexu je na bronzové desce nahoře. Byl jsem potěšen, že nápis obsahuje fakt, že čs. dobrovolníci bojovali po boku Poláků.

Jaroslav ŠTRAIT

Památník Čs. legionu z roku 2017 v Malých Bronowicích je vzorně udržován. **FOTO - autor**

Eldariel - Czech elves database

Poučení z mnichovské dohody si stále ještě dlužíme

Mnichovská dohoda nepochybně patří k nejhrůznějším politickým aktům našich dějin. Zahájila totiž proces, kdy byla ohrožena sama existence českého národa, neboť do té doby nikdy nebyla plánována jeho cílevědomá genocida, jako tehdy učinilo nacistické Německo. Od jejího podpisu uplynulo 83 let – to je dost času na to, abychom se ohlédli, zdali a jak jsme se z ní poučili.

Jakkoli Mnichov odstartoval národní tragédii, ze tří variant – kromě této velmocenské zrady zde byla možnost války a možnost našeho dobrovolného odstoupení pohraničí – to bylo nejmenší zlo.

Válku bychom prohráli. Na mýtus našeho pohraničního opevnění třeba pohlédnout realitou toho, že velké pevnosti sice byly dokončeny stavebně, žádná však nebyla vybavena plánovanými těžkými zbraněmi; mohly by použít jedině kulomety. Navíc na jihu Moravy žádná velká pevnost nebyla – anšlusem Rakouska se hitlerovci dostali za jižní konec pevnostního prstence. O zahraniční pomoci si též nelze dělat iluze. Jednak jsme byli tehdy ve světě u rozhodujících politických a mediálních sil za padouchy, kteří trápí mírumilovné sudeťáky, a jednak si efekt případné francouzské či britské pomoci – k níž se tyto země ovšem neměly – lze představit na výprasku, který ony samy o necelé dva roky od nacistů utrpěly. Pomoc Sovětského svazu a Srbů sice byla nabídnuta, leč mělo to drobný háček ve velikosti asi 200 km, který Sovětům scházel k našim hranicím přes území Polska a Rumunska, které rozhodně nebyly nakloněny přesunu Rudé armády, resp. v podobném problému Srbů s Maďarskem, které si již brousilo zuby na jih Slovenska.

To, že jsme v aktuálních stavech vojáků a zbraní byli pro nacisty důstojným soupeřem, by navíc rychle došlo změny. Naše výrobní zbrojní kapacity by pod válečným tlakem, zvláště kvůli letecké převaze Němců nad zastarávající československou vzdušnou technikou, sotva stačily tempu německých zbrojovek a frontové stavy vojáků, zbraní a střeliva by se postupně měnily v náš neprospěch. Konečný účet by byl vyšší než pomnichovských 360 tisíc obětí. Němci by tak jako tak přistoupili k likvidaci zdejších Židů, Romů a Slovanů, k nimž by přibyly oběti bojů, zhusta asi ti, kteří po Mnichovu bojovali na západní a východní frontě v řadách Spojenců.

Pokud bychom vyklidili pohraničí sami, stejně by to Hitlera neuspokojilo: potřeboval se dostat ke hranicím se Sovětským svazem a chtěl nacistický

Odhalila naše vnitřní ledví

Mnichovská dohoda ovšem neodhalila jen realitu opravdovosti našich tzv. spojenců, odhalila i vnitřní ledví Čechoslováků. Druhá republika ukázala, že Češi a Slováci zdaleka nejsou jednolitými národy odhodlanými bránit vlast a demokracii. Cenzura, zastavení stovek novin a časopisů, likvidace politických stran a občanských spolků, první rasová opatření – to nedělali sudeťáci, jejichž sporná loajalita v případné válce je občas probírána, to dělali Češi a Slováci jiným Čechům a Slovákům. Národní identita totiž není pro nemálo lidí prioritní identitou a klidně ji odsunou, když jde o jejich třídní, ideologické a osobní zájmy. Jak se zdejší doktoři a právníci radovali, když se tehdy zbavili židovské konkurence… Jak rychle byl nahrazen masarykovský demokratický a nábožensky tolerantní duch první republiky druhorepublikovým autoritativním režimem s katolickou forsáží! Právě tyto síly rozpůlily republiku, na Slovensku vytvořily přímo klerofašistický režim, v Čechách svatováclavský kult pron… mecké poníženosti. Zatímco pravoslavní kněž… ukrývali parašutisty, katolický klér žehnal kanónů…

Pokud dnes lidovci coby stranická divize katolické církve chtějí odsuzovat zločiny poúnorového režimu, mohou tak učinit morálně pouze tehdy, při… pomenou-li a odsoudí-li současně i hříchy svých předchůdců. Jinak je to pokrytectví a manipulace.

Páté kolony

Dodnes žije spousta našich spoluobčanů v iluzích o našich spojencích a o kvalitách našeho národa. Třicet let po Mnichovu 1938 přišla Varšava 1968, kde si další naši spojenci dohodli noční vojenský zájezd půlmilionové armády k nám domů. Po dalších 30 letech jsme si v jednáních zase s jinými našimi spojenci o společné obraně neprosadili bezjaderný statut ČR a děláme jim přes 20 let stafáž v jejich vojensko-politických eskapádách na Balkáně, v Asii a v Africe. Bez mandátu Rady bezpečnosti OSN, jen coby spolek ochotných vrtichvostů kdesi, kde je šance na kšeft nadnárodních korporací. V zemích, jichž se nyní, stejně jako nás tehdy, nikdo neptal, jakou chtějí budoucnost, takže jejich občané mohou desítky let po Mnichovu zase říkat »o nás bez nás«. To vše za náramné a halasné podpory části českých politiků a občanů. Nepoučili se. Jejich ideologická zaslepenost a řiťolezecká vidina teplého místa a osobních majetkových, mocen-

Eva Nová na tribuně

FOTO – Haló noviny/Monika HOŘENÍ

Eldaríel - Czech elves database

Ukrajina, Chorvatsko, Polsko. A stejně tak měly, stejně jako my, své hrdinné antifašisty a vlastence. Kariéristů, prospěchářů, pokrytců se těžko zbavit, ale neměli by dostávat šanci páchat svoji nadpráci s tak velkými celospolečenskými následky, jako tomu bylo za druhé republiky a protektorátu.

Na tzv. spojence nelze spoléhat

Následky jejich řádění budou menší, když si nebudeme malovat bláhové iluze o sobě, o naší občanské společnosti, o své zemi. Navíc pouze pravdivý odraz skutečnosti může být východiskem pro nápravu stavu. Pro nápravu svoji, pro nápravu vztahů se zahraničními partnery. Nebude to bez chyb a třeba i nemístných bludů - i Masarykovo vedení ve Versailles nadhodilo myšlenku koridoru, který by Československo přes cizí zemi spojil s mořem. Ale začít by bylo vhodné.

Poučení z mnichovské dohody si totiž stále ještě dlužíme. Víme, že na tzv. spojence nelze spoléhat, ale sami na sobě, na své republice, nepracujeme!

Jaká je naše armáda? Ubránila by okres, sotva kraj, stát určitě ne. Chybí všeobecný záchranářsko-zdravotnicko-vojenský výcvik všech občanů, který by z každého muže a ženy vyformoval platnou osobu do krizové situace.

Jaké je naše hospodářství? Případ covid odhalil

Jaký je náš státní zájem, národní idea, které by táhly a tlačily občany ČR, aby na výše uvedeném začali z vlastní vůle makat? Masarykovská generace cílila ke vzniku samostatné republiky, další generace k její poprotektorátní obnově, pak k socialismu, poté nadvakrát k demokracii a v současnosti…? Konzum, zábava. Preference individuálních zájmů, osobního vyniknutí v čemkoli. »Rozděl a panuj« – takovou společnost, či spíše jen houf lidí, lze snadno ovládnout, manipulovat, odírat. Takový stát je jen pracovní kolonií a spotřebním hnojištěm.

Komu jsme vzorem?

Před Mnichovem byla Československá republika pro řadu Středoevropanů vzorem. Masarykovský režim by ve svých zemích rádi uvítali, nemálo lidí k nám uprchlo. Komu jsme 83 let po Mnichovu vzorem? Kolik kde chodí po světě lidí, kteří si při návštěvě České republiky poví: *»Takovým státem by měla být moje vlast.«*

S mnichovskou dohodou, jejími příčinami a následky se vyrovnáme teprve tehdy, až partnery nebudeme mít kvůli tomu, aby nás zachránili, ale jen aby nám pomohli. Teprve tehdy, až sami nebudeme žádné jiné zemi zavdávat příčinu k posteskнutí »o nás bez nás«. Teprve tehdy, až si cizinci řeknou »takový režim, jako je v ČR, bych chtěl i ve své zemi«.

lebensraum v srdci Evropy. Takže opět 350 tisíc obětí, ale místo zanedlouho světem uznané oběti mnichovské zrady velmocí bychom byli považováni za pomocníky nacistů a naše poválečná vyjednávací pozice ohledně obnovy hranic a odsunů neantifašistických Němců a Maďarů by byla jistě složitější.

ských a statusových profitů z vůle té které velmoci jim dává zapomenout na morálku, rozum, historická fakta, na vlast, národ, spoluobčany.

Páté kolony však nejsou vlastní jen Čechům a Slovákům. Zažilo je Španělsko, Francie, Norsko, Rakousko, své fašisty měla Velká Británie, stejně tak

naši nesoběstačnost; snadno se staneme vydíratelnými nedostatkem zboží, surovin, energie, neznalostí výrob a služeb, protože jako stát a jeho občané nemáme vlastní nebo pod celospolečenskou kontrolou žádnou páteř fabrik, farem, skladů, výzkumných ústavů, jen pár paběrků.

A ostatně soudím, že současný model Evropské unie musí být změněn, nebo musíme po promyšlené přípravě vystoupit.

Eva NOVOTNÁ

(Projev k 83. výročí podepsání mnichovské dohody, Praha 30. září 2021)

Nesmíme couvnout, i když je dnes vlastenectví na indexu

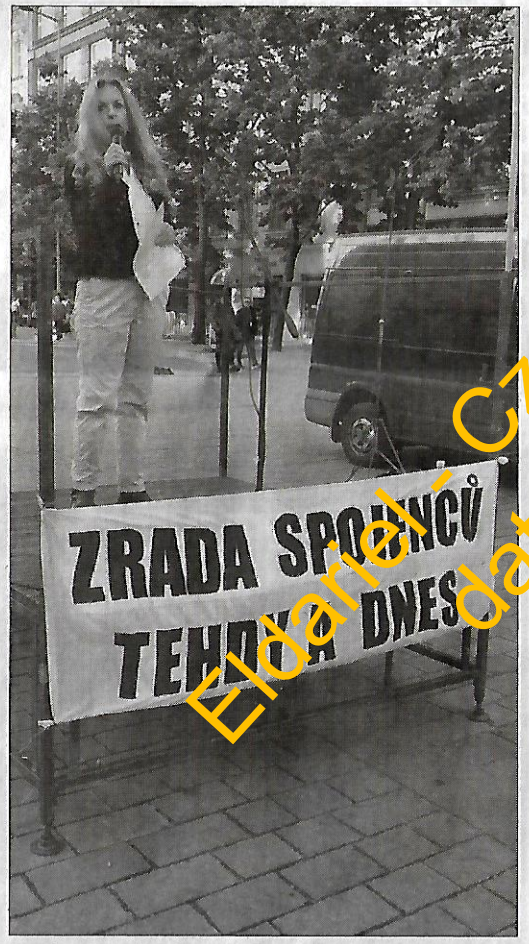
Pokud chce malý národ přežít, musí se naučit odpouštět i veliké křivdy. Odpouštět ovšem neznamená zapomenout. Minulost vždy hodnotí s větší shovívavostí ten, kdo ji nevnímá jako minulost vlastního života, ale minulost jiných. Teprve když sami prožíváme situace podobné těm, které už známe z dějepisu a z vyprávění, začínáme chápat, že existence našeho národa uprostřed Evropy není samozřejmým dědictvím po předcích, ale naopak dědičným úkolem pro každou další generaci.

A tak i náš dnešní pohled na někdejší zradu spojenců je ostřejší než v dobách, kdy jsme mnichovskou dohodu vnímali jako dávné selhání, z něhož se viníci poučili. Vlastní zkušeností jsme totiž dospěli k poznatku, že naše obnovená důvěra v Západ včetně sjednoceného Německa byla osudovou chybou.

Když po listopadovém zvratu odjel prezident na první oficiální návštěvu do NSR, zablikala sice v některých pamětnických hlavách kontrolka, ale obecně sdílená touha po co nejrychlejším zařazení do demokratického šiku tyto výstražné hlasy umlčela. A tak jsme mnozí chápali vstup do Evropské unie jako přizvání do spolku rovnoprávných zemí, jejichž rozdílné a často i velmi trpké zkušenosti z dob minulých budou využity pro bezpečnější a spravedlivější budoucnost celého společenství. Byla to iluze vyjádřená příslovím: když ptáčka lapají, pěkně mu zpívají.

Notování o nás bez nás

Zpěvy, které zaznívají z EU a především Evropské komise, dnes nevyjadřují respekt k našemu plnohodnotnému členství a opět působí jako notování o nás bez nás. S pomocí kolaborantů, jejichž hlasy v pěveckém unijním sboru nechybějí, je náš národní stát znovu předáván pod cizí správcovství. Nebo snad paní komisařka Jourová Koniášová zastupuje zájmy občanů

Lenka Procházková během projevu

FOTO – Haló noviny/Monika HOŘENÍ

České republiky? Té země, která odedávna pro svobodu názorů, slova a víry bojovala i se zbraní v ruce častěji než kterýkoliv národ Evropy? Nevolená komisařka je ovšem jenom špičkou ledovce, protože pátá kolona skrývající se pod hladinou frází o demokracii, lidských právech a evropských hodnotách prorůstá naší společností jako metastázovaná rakovina a denně nabaluje další takzvaně neziskové dobrovolníky, přitakávače, tleskače a klubeníčky. Někteří z nich, hlavně ti mladí, ve své naivitě a nevzdělanosti netuší, na jak cynickém záměru vůči své vlasti se podílejí. Až se jednou, a to už asi bude brzy, probudí z naivity do reality a poznají, že jejich loajalita při nastolování tzv. nového světa byla ve skutečnosti tupým lokajstvím, co si počnou a jak se budou cítit?

Ty bludné mladé duše vyvolávají můj soucit už dnes. Na rozdíl od těch protřelých, kteří dobře vědí, čemu slouží. V jejich případě jde o přímou zradu. Všichni ti prodejní politici, politologové, novináři, umělci a odborníci na cokoliv, kteří se denně objevují ve veřejnoprávní televizi jako apoštolové na orloji a trasují nám tu jedinou cestu vedoucí do božího království, mluví o nutnosti našeho pokání a navyšují nám ceny odpustků za cizí viny. Jako ochočení papoušci ze svých bidýlek mentorují nás zbývající, co ještě odmítáme život v kleci, a přitom drze skřehotají refrén o svobodě a právech člověka.

Současná snaha o přepisování našich dějin je ale zradou největší, protože nám bere půdu pod nohama a bourá zeď, o kterou se náš národ opíral. Je to obranná zeď budovaná po celá staletí. Ne pomník, který lze roztavit nebo odpálit dynamitem jako v době německého protektorátu. Protentokrát vyžaduje odstranění této pomyslné zdi více času. Dvě generace musí vymřít než ta další, vychovaná už v bezčasí a bez ideálů, přijme osud duševních bezdomovců a postupně i jazyk i zákony těch, co přijdou, aby naši domovinu přizpůsobili svým potřebám a zvyklostem.

Dál budu tzv. kazit mládež

Jinak řečeno žijeme dnes na rozhraní dvou epoch a nejsme na to vůbec připraveni. Změny, které už nastávají, nechceme vidět, a tak je přehlížíme, protože vzbuzují strach. Ale měly by probudit spíš naši odvahu a odhodlání k odporu. Pořád ještě je *co* bránit. Zbabělá přizpůsobivost páté kolony by v nás měla vyvolávat spíš hněv a pohrdání než beznaděj.

Když jsem letos v létě cestovala po naší vlasti, znovu jsem si uvědomila líbeznost naší krajiny, krásu starobylých měst a malebnost vesnic. Zdeněk Mahler kdysi prohlásil, že to není krajina, ale zahrádka. Na téměř každé návsi či hřbitově je ale pamětní mohyla se jmény našich padlých ve světových válkách. Obě ty války způsobila rozpínavost Německa. Jen v době německého protektorátu bylo zabito 360 tisíc našich lidí. I oni tvoří tu zeď, o kterou se opíráme. A za kterou nesmíme couvnout, i když je dnes vlastenectví opět na indexu a obrana státní suverenity je podle diktátu EU vnímána jako extremismus.

V tom případě se k extremismu hlásím taky. A dál budu takzvaně kazit mládež svými články a sdílet komentáře dalších autorů spřízněných volbou. Nic ještě není ztraceno, pokud to nevzdáme my sami!

Lenka PROCHÁZKOVÁ

(Projev na shromáždění k výročí mnichovské dohody 30. září 2021 v Praze)

Eldariel - Czech elves database

Naše PRAVDA – společensko-politický týdeník.
Kontaktní adresa: Redakce Haló novin, Politických vězňů 9, 111 21, Praha 1, tel: 222 897 256, e-mail: naseprav@futura.cz. Grafická úprava: Studio FUTURA.
Redakční rada: Monika Hoření, Helena Kluzová, Ivan Cinka a Jaroslav Kojzar.
Nevyžádané příspěvky se nevracejí ani nehonorují.
Vyšlo dne 18. října 2021